SZPILKA

Szkoła Podstawowa Nr 3

im. Adama Mickiewicza w Chełmie

Numer 53. Rok szkolny 2022/2023

zsp3chelm.szkolnastrona.pl

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych

Od 2011r. 1 marca obchodzimy Dzień Pamięci Żołnierzy Niezłomnych, którzy tworzyli polskie powojenne podziemie niepodległościowe i antykomunistyczne. Stawiali opór sowietyzacji Polski i podporządkowaniu jej ZSRR, toczyli walkę ze służbami bezpieczeństwa ZSRR i podporządkowanymi im służbami w Polsce — m.in. UB, SB.

Więcej informacji: https://podziemiezbrojne.ipn.gov.pl/

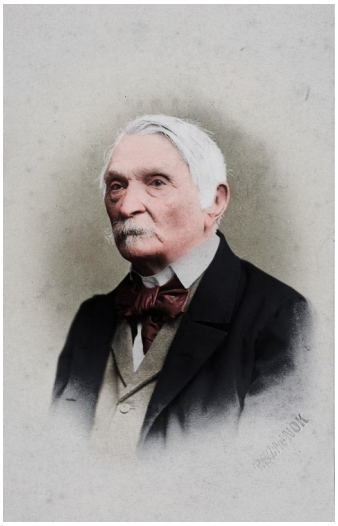
Na zdjęciu z internetu: **Żołnierze 5 Wileńskiej Brygady AK.**

Od lewej: ppor. Henryk Wieliczko „Lufa”, por. Marian Pluciński „Mścisław”, mjr Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka”, wachm. Jerzy Lejkowski „Szpagat”, por. Zdzisław Badocha „Żelazny

Patroni roku 2023

Patronami roku 2023 wybrani przez Sejm RP zostali: **Wojciech Korfanty, Paweł Edmund Strzelecki, Aleksander Fredro, Aleksandra Piłsudska, Maurycy Mochnacki, Jadwiga Zamoyska i Jerzy Nowosielski.** Co o nich wiemy? Poznajmy ich bliżej.

Oto pierwszy z nich: **Aleksander hr. Fredro** herbu Bończa (1793-1876). Rok 2023 to jego 230. rocznica urodzin. Był najwybitniejszym polskim komediopisarzem. Pisał także pamiętniki oraz wiersze np. **„Małpa w kąpieli”. „Paweł i Gaweł”.** Jego najsłynniejsze komedie to **„Zemsta”** czy **„Śluby panieńskie”.** Fredro był także żołnierzem. Już jako 16-letni chłopiec wstąpił na ochotnika do armii Księstwa Warszawskiego, dowodzonej przez księcia Józefa Poniatowskiego. Był uczestnikiem wyprawy na Moskwę w 1812 r. Odznaczony został Orderem Virtuti Militarii oraz Legią Honorową.

Fredro znany jest ze swoich celnych aforyzmów:

Że nikt ci nie powie żeś głupi, przeto mądrym nie jesteś.
Pomoc bratnia, wielka matnia.
Gdzie dużo szumu, mało rozumu.
Najstraszniejsze głupstwa mądrych.
Gdy śmiech w zwyczaj przechodzi, fałsz lub głupotę dowodzi.
Kto się nigdy nie śmieje, od tego zimno wieje.
Dowcip bawi, drwinka dławi.
Plotka osa, tnie z ukosa.
Kto z bojaźni ucieka, w kałuży tonie.
Rozum dowcipny a rozum złośliwy nie to samo.
Ukłon niski, fałszu bliski.
Zagadka! Wszystko zagadka! Bóg tylko jeden rozwiązać ją może.

TYDZIEŃ JĘZYKA POLSKIEGO

W dniach 20-24.02.2023r. obchodziliśmy w naszej szkole nadzwyczajny **Tydzień Języka Polskiego,** w ramach którego uczniowie klas IV-VIII rywalizowali o tytuł Mistrzów Języka Polskiego. Każda klasa rozwiązywała te same zadania, które uczniowie odbierali codziennie o godz. 8.00. Każdy dzień poświęcony był następującym umiejętnościom polonistycznym.

Poniedziałek – WIEMY

1. Ułożyć hasło dotyczące języka polskiego.

2. Rozwiązać quiz językowy.

Wtorek – PISZEMY

1. Rozwiązać krzyżówkę ortograficzną.

2. Ułożyć najdłuższe zdanie ortograficzne (poprawne i logiczne, z dużą ilością trudnych w pisowni wyrazów).

Środa - MÓWIMY

1. Przeczytać pięknie wylosowany wierszyk, tzw. łamaniec językowy.

Czwartek – CZYTAMY

1. Rozwiązać quiz literacki.

2. Narysować wybranego bohatera literackiego.

Piątek – TWORZYMY

1. Ułożyć i napisać na kartce fraszkę (2-4 wersy) na temat języka polskiego.

Po tygodniowych zmaganiach podliczone zostały punkty.

I miejsce – VA (80 punktów)

II miejsce – VIIIB (70 punktów)

III miejsce – VIA i VIIIA (60 punktów)

Wszystkim klasom dziękujemy za udział w zabawie, zwycięzcom gratulujemy.

Dzień Wiosny

21.03.2023r. po 3 lekcji w sali gimnastycznej odbędzie się z okazji Dnia Wiosny „Mam talent".

Uczniowie klas I-VIII będą prezentować swoje umiejętności.

Jury wyłoni najlepszych.

Czekamy z niecierpliwością na koncert muzyczno-taneczny. Będzie pyszna zabawa.

Mural

Jaki mural (kogo?/co?) umieściłbyś na ścianie naszej szkoły?

Wiktoria 7a – Drzwi do świata wiedzy.
Wiktor 6a – Lecha Wałęsę.
Marcin 2a — Przebiśniegi i motyle.
Hubert 3a — Rakietę lecącą w kosmosie.
Kornelia 6a — Kwiaty.
Weronika 8b – Pana Kujawę.
Kacper 6a – Lecha Wałęsę.
Bartek 7a – Jakiegoś niedźwiedzia.
Pani Jolanta Dominiak – Patrona naszej szkoły.
Kornelia 1b – Górala.
Piotr 6a – Lech Wałęsa.
Nikola 5a — Otwartą książkę, z której wylatuje biały ptak.
Aurelia 8b — Chełmskiego misia.
Kornelia 8b — Jacka Soplicę i Tadeusza Soplicę.
Oliwka 3b – Naszą szkołę i panią dyrektor.
Wiktoria 5a — Gęsie pióro i kałamarz.
Maks 8b – Logo Trójki.
Pani Monika Trześniowska — Wizerunek lasu ze zwierzętami.
Julia 8b – Białego Niedźwiedzia.
Natasza 4a – Absolwentów szkoły.
Antonina 7a – Adama Mickiewicza.
Pani Marzena Orłowska – Mickiewicza lub logo Trójki.
Pani Bernadetta Garbacz — Rysunki z bajek Adama Mickiewicza.
Ula 6a — Mickiewicza.
Róża 7a – Siebie.
Dominika 7a – Nie wiem.

Czytając niektóre pomysły Waszych kolegów, należy stwierdzić, że gruntowna wiedza historyczna jest niezbędna do mądrej, obiektywnej oceny rzeczywistości.

mural — nazwa pochodzenia hiszpańskiego oznacza w skrócie dekoracyjne malarstwo ścienne, najczęściej monumentalne o wielkich rozmiarach. Murale jako malarstwo ścienne były szczególnie rozpowszechnione w starożytnym Rzymie na ulicach

Wiktoria Łukasiewicz 7a

Co wiesz o geniuszu astronomii?

Ciekawostki na temat Mikołaja Kopernika

1. Kopernik znał język polski, niemiecki oraz łacinę.
2. Kształcił się w Akademii Krakowskiej, na Uniwersytecie Bolońskim, Uniwersytetach w Padwie i w Ferrarze.
3. Do obserwacji astronomicznych Kopernik używał prostych przyrządów. Nie posiadał teleskopu ani lunety.
4. Krater znajdujący się na Marsie i na Księżycu oraz planetoida zostały nazwane na cześć Kopernika – Copernicus.
5. Mikołaj Kopernik posiadał wiele talentów, zajmował się np. matematyką, ekonomią, kartografią, medycyną i filologią.
6. Urodził się 19 lutego 1473 roku w Toruniu, a zmarł 21 maja 1543 roku we Fromborku.
7. To on jest twórca teorii heliocentrycznej.
8. Jego główne dzieło *De revolutionibus* (O obrotach) tworzone było między 1515 a 1530r.
9. Został wybrany przez Senat patronem roku 2023.

Tekst i rysunek Elena Bohut VIIA

Fonoholizm - co to?

Drodzy Koledzy i Drogie Koleżanki!

Chciałabym poruszyć temat fonoholizmu wśród młodych ludzi. Jest to poważny problem, z którym borykają się zarówno dzieci jak i młodzież.

Postaram się przedstawić argumenty, które udowodnią, że warto ograniczyć korzystanie z telefonu. Pragnę uświadomić Was, jak bardzo szkodzi nam nadmierne używanie smartfonów.

Po pierwsze, urządzenia te powodują wady wzroku i wady postawy. Wiele młodych osób już nosi okulary. Dużo młodzieży choruje na skoliozę. Nieleczone wady pogłębiają się i stanowią ogromny problem. Zastanówcie się, czy żadne z tych dolegliwości nie dotyczy Was i Waszych bliskich?

Po drugie, używanie telefonu prowadzi do zaburzenia snu i koncentracji. Długie patrzenie w ekran ma wpływ na mózg, który zbyt zmęczony czy pobudzony nie odpoczywa w sposób prawidłowy. Pomyślcie! Jeśli korzystamy ze smartfonu przed snem, to czy wysypiamy się? Nie! Jesteśmy zmęczeni i znużeni. W szkole śpimy albo nie mamy siły na żaden wysiłek.

Po trzecie, częste i długie korzystanie z tego urządzenia zabiera cenny czas, który możemy wykorzystać pożytecznie. Czy chcecie marnować cenne godziny na patrzenie w migające piksele? To jest naprawdę niebezpieczne!

Podsumowując przedstawione dowody, mogę śmiało stwierdzić, że korzystanie z telefonów jest niekorzystne dla nas i naszych organizmów!

Szanowni Słuchacze, mam nadzieję, że weźmiecie sobie te słowa do Waszych serc i razem powiemy stop temu uciążliwemu uzależnieniu.

Magdalena Bochen VIIA

Zasady korzystania z telefonów komórkowych:

Nie korzystaj z telefonu podczas posiłku z rodziną czy znajomymi.

Wyciszaj dzwonek i nie używaj telefonu w szkole, w kinie, na koncercie, w kościele.

Nie udostępniaj danych swoich i innych.

Nie używaj telefonu na ulicy, np. przechodząc przez pasy.

Nie rozmawiaj przez smartfon w komunikacji publicznej (autobus, pociąg itp.).

Nie zaglądaj do cudzego smartfonu, nie czytaj sms-ów, nie oglądaj zdjęć.

Kiedy spotykasz się z kimś, nie zerkaj ciągle na smartfon, sprawdzając np. godzinę.

Nie krzycz, rozmawiając przez telefon.

Magdalena Bochen VIIA

Śniadanie to podstawa!

Co brać do szkoły na drugie śniadanie?

Posiłki spożywane w pierwszej części dnia dają energię do nauki, zabawy i aktywności fizycznej. Energia przez nie dostarczana zaspokaja potrzeby funkcjonującego mózgu oraz pozwala na aktywność fizyczną. Najczęstszą opcją zabieraną do szkoły jest kanapka. Jeżeli nie macie ochoty na ciągłe noszenie kanapek do szkoły, pokażę Wam kilka propozycji na kreatywne oraz smaczne drugie śniadanie.

Musli zawiera niezbędne składniki odżywcze. Jest to mieszanka płatków zbożowych, orzechów, pestek oraz suszonych lub świeżych owoców. Warto jeść je z jogurtem naturalnym;

Wszelkie owoce takie jak jabłka, gruszki, mandarynki. Jest to smaczna i zdrowa przekąska;

Owsiane ciasteczka zawierają wiele substancji odżywczych. Płatki owsiane sprawiają, że ciasteczka są bogatym źródłem błonnika pokarmowego. W dodatku są zdrowsze niż inne ciastka;

Różnego rodzaju sałatki owocowe jak i warzywne.

Zdj. Internet, tekst Magdalena Bochen VIIA

Sławni chełmianie

Ida Haendel to światowej sławy skrzypaczka urodzona w Chełmie 15 grudnia 1928r. Gdy miała 3 latka, wzięła do rąk skrzypce starszej siostry Ali i powiedziała: „To ja tu jestem skrzypaczką " . Potem zagrała ze słuchu melodie, które nuciła jej mama.
W wieku 4 lat chodziła na lekcje w Konserwatorium Warszawskim. Następnie kontynuowała naukę u Carla Flescha w Berlinie i Londynie oraz w Paryżu. Po siódmych urodzinach nie czytała jeszcze nut, do czego sama się przyznała, lecz występowała już publicznie. W 1935r. była najmłodszym uczestniczką I Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. Henryka Wieniawskiego w Warszawie i zajęła siódme miejsce. Była wyróżniana wieloma różnymi odznaczeniami. Zmarła w Miami 1 stycznia 2020r.
Nie tak dawno w Chełmie przy ulicy Mickiewicza i Lubelskiej stanął jej pomnik, a Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Ignacego Jana Paderewskiego w Chełmie nazwała jej imieniem salę koncertową. Zawsze Ida Haendel podkreślała, że pochodzi z Chełma.

Tekst i zdjęcie Wiktoria Łukasiewicz VIIA

Zaproszenie

Serdecznie zapraszam Uczniów **klas I-VI** na **zajęcia judo**, które odbywają się **w Hali MOSiR** przy ul. Granicznej 2a **we wtorki i piątki w godzinach 17:00-18:00.** Zapisy na miejscu u trenera lub telefonicznie (tel. trenera 509 252 788 lub 604 669 598).

Warto się zapisać, ponieważ na treningach organizowane są różne zabawy. Jest luźna atmosfera, można dowiedzieć się dużo nie tylko o sporcie, ale i historii. Zajęcia prowadzone są przez mądrych i dobrych ludzi.

Wiktoria Łukasiewicz
w imieniu MKS Judo Chełm

Wiktoria i Oliwia Łukasiewicz na podium

Redakcja *SZPILKI*: Wiktoria Łukasiewicz, Elena Bohut, Magdalena Bochen — VIIA

Opieka redakcyjna, korekta i opracowanie graficzne: Beata Palenka